

Handläggare
Mikael Nyberg
Telefon: 08-508 28 780

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2016-02-02, p. 9

Riktlinjer för Stockholms stads sociala investeringsfond

Remiss från kommunstyrelsen, KS 173-968/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera beslutet omedelbart

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Mikael Nyberg
Avdelningschef

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till riktlinjer för Stockholms stads sociala investeringsfond till Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Stockholms stad har i bokslutet för 2014 inrättat en social investeringsfond med syfte att motverka utanförskap och social utsatthet. Genom investeringsfonden ska projekt som löper över budgetår och som kan vara svåra att finansiera inom den normala budgeten kunna få finansiering

Investeringsfonden ska komplettera och stödja stadens ordinarie arbete med att förebygga social utsatthet genom den sociala investeringsfonden ska kunskapsbaserade arbetssätt och metoder utvecklas och implementeras, och medlen från fonden ska kunna användas för att utveckla, införa, följa upp och utvärdera den aktuella insatsen. Förslaget innebär att erhållna medel skall betalas tillbaka om projektet lett till varaktiga kostnadsbesparingar.

Förvaltningens synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är inte mer än marginellt berörd av förslaget. Den sociala investeringsfonden skall visserligen kunna användas till stadsmiljöåtgärder, men i första hand torde det vara fråga om projekt inom den sociala sektorn som kan komma ifråga. Det finns dock anledning ge några allmänna synpunkter på förslaget.

Det är bra att det har inrättats en social investeringsfond. Resursfördelningssystemen inom det sociala området är inte en perfekt fördelningsnyckel. Det behövs centrala medel som kan användas för olika utvecklingsprojekt m m. De tidigare medel som avsatts i bokslutet för olika ändamål har i huvudsak fungerat bra. Det gäller till exempel kompetensfonden, miljömiljarden och IT-investeringar. Förvaltningen har också erfarenhet av en rad externa projektmedel inom miljöområdet. Förutom olika EU-finansieringar, LiP (lokala investeringsprogram, Klimp (klimatinvesteringar) Energimyndighetens bidrag för el bilar, Hållbara städer (som ju bidrog till Hållbara Järva). Det är bra att det nu inrättas fond med centrala medel även på det sociala området.

Den allmänna erfarenheten är att projektmedel inte får omgärdas av för stor byråkrati avseende uppföljning och redovisning. Inte minst inom EU-projekten tar administrationen orimligt mycket tid i anspråk från det verkliga syftet med projektmedlen, nämligen att få tillstånd förbättringar i verkligheten.

Förvaltningen ifrågasätter därför om det verkligen är meningsfullt med den återbetalningsplikt som följer med projektmedlen. Denna ordning förefaller att ge närmast negativa incitament för en förvaltning att åstadkomma kostnadsbesparande effekter. Varje krona som sparas kommer inte att kunna användas för nya och bättre verksamheter utan förvandlas till en varaktig budgetminskning.

Även om man kan förstå syftet med återbetalningsplikten inger den farhågor. På IT-området där en liknande princip tillämpades tidigare, visade det sig att det fanns betydande svårigheter att beräkna kostnadsminskningar och än mer att kunna härleda besparingar till ett särskilt projekt. Den dominerande erfarenheten var att ny och förbättrad digital service inte gav kostnadsbesparingar utan snarare ökad service till medborgarna och till följd därav ett ökat intresse för ytterligare service från förvaltningen.

Den nu föreslagna principen om återbetalning innebär, enligt förvaltningen, en betydande risk för ökad byråkrati när det skall klaras ut om en kostnadsminskning kan hänföras till ett visst projekt eller om det har andra orsaker. Därtill kommer att om en förvaltning genomför ett framgångsrikt projekt som kopieras av andra, skall då bara ”den projektägande förvaltningen” eller alla förvaltningar

drabbas av budgetminskning. Och varför skall konstruktiva och innovativa nämnder drabbas av nedskärningar, medan förändringsobenägna nämnder kan behålla sina ineffektivt använda budgetmedel?

Förvaltningen anser med hänvisning till vad som anförts att principen om återbetalning är feltänkt och bör omprövas. I varje fall måste systemet ändras så att framgångsrikt arbete inte bestraffas fullt ut. Minst hälften av en kostnadsbesparing måste kunna behållas av en framgångsrik nämnd. Det vore djupt olyckligt om denna princip kom att gälla allt utvecklingsarbete inom staden.

Inom miljöförvaltningen är Energicentrum ett utmärkt exempel på vad som kan åstadkommas för verksamheter som inte har en tydlig egen kostnadsnytta, men vars verksamhet typiskt sett leder till mångdubbelt högre kostnadsminskningar för staden. Verksamheten började som ett projekt med stöd av miljömiljarden och KLIMP-pengar. När verksamheten så småningom permanentades fanns en diskussion om återbetalning. Kommunfullmäktige beslutade emellertid att inte införa en sådan princip, eftersom kostnadsbesparingarna inte uppstod inom miljöförvaltningen. I första hand skedde detta istället inom fastighetsbolagen, men även andra förvaltningar och bolag, till följd av bland annat det stöd som Energicentrum gett. Det framgår tydligt av Energicentrums redovisning för verksamheten som behandlas vid samma nämnd som detta tjänsteutlåtande.

Det är rimligt att kommunfullmäktige tillämpar en motsvarande princip inom det sociala området. Att nu tillämpa strängare regler på det sociala området än vad som tidigare skett på IT- och miljöområdet är inte motiverat.

I övrigt har miljöförvaltningen ingen erinran mot förslaget. Möjligen skall nämnas att stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och förslag innehåller språkliga brister som minskar förståelsen av förslagets innebörd. Även i det avseendet krävs en översyn.

Bilagor

1. Riktlinjer för Stockholm stads sociala investeringsfond

S L U T